

EXPLORING THE POSSIBILITIES OF SPECIALIZED TYPES OF TOURISM AS AN ALTERNATIVE TO DEVELOP YEAR-ROUND TOURISM PRODUCTS TO MASS TOURISM IN THE MUNICIPALITY OF POMORIE

Stefka Timareva

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: The tendencies in the development of modern tourism and the significant resource potential available to the Republic of Bulgaria give grounds for detailed and more intensive development of specialized forms of tourism. They are the immediate response to the reconsideration of this economic activity as a social model of modern consumer society. With the emergence of new forms and models for recreation specialized types of tourism successfully meet today's challenges of tourism practices in the context of the development of year-round tourism product alternative to the Bulgarian Black Sea tourism. The specialized types of tourism do not replace the mass one, but differentiate it, expand it and enrich it. In the present study the existing natural and anthropogenic resources are analyzed as realization factors for the creation of specialized tourism practices in the municipality of Pomorie. The surveyed municipality has a number of advantages of natural, climatic and geographical territorial character, which, however, have not been sufficiently used. The tourism potential is estimated to be extremely good, with existing real prerequisites for the transformation of specialized forms of tourism in the municipality as a factor for year-round economic growth.

Keywords: alternative type of tourism, year-round tourism product culinary tourism, spa and balneo tourism, wine tourism.

ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ КАТО АЛТЕРНАТИВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЦЕЛОГОДИШЕН ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТ НА МАСОВИЯ ТУРИЗЪМ В ОБЩИНА ПОМОРИЕ

Стефка Тимарева

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите, Пловдив, България

Резюме: Тенденциите в развитието на съвременния туризъм и значимия ресурсен потенциал, с който разполага Република България, дават основание за детайлно и по-интензивно развитие на специализираните форми на туризъм. Те се явяват непосредствен отговор на преосмислянето на тази икономическа дейност, като социален модел на съвременното консуматорското общество. С възникването на нови форми и модели за рекреация специализираните видове туризъм отговарят успешно на днешните предизвикателства на туристическата практика в контекста на развитието на целогодишен туристически продукт, алтернативен на наложения по българското черноморие морски туризъм. Специализираните видове туризъм не заменят масовия, а го диференцират, разширяват го и го обогатяват. В настоящето изследване са анализирани съществуващите природни и антропогенни ресурси, като реализационни фактори за създаване на

специализирани туристически практики в община Поморие. Изследваната община разполага с редица преимущества от природно-климатичен и географско териториален характер, които обаче не са използвани в достатъчна степен. Туристическият потенциал е оценен като изключително добър, със съществуващи реални предпоставки за превръщането на специализираните форми на туризъм в общината, като фактор за целогодишен икономически растеж.

Ключови думи: специализирани видове туризъм, масов туризъм, целогодишни туристически практики, кулинарен туризъм, винен туризъм, балнео и спа туризъм, културно-исторически туризъм.

Въведение

През последните няколко десетилетия нараства значителната роля на туризма и той е считан за един от най-забележителните световни икономически и социални феномени. Дългият и сложен път на развитието му от древността до наши дни го е превърнал в един от най-сериозните икономически сектори на националните стопанства на страните. Тази икономическа дейност се развива в тясна връзка с най-различни отрасли и подотрасли на материалното производство и обслужващата сфера. Изследванията, относно съвременното туристическо развитие показват, че при съществуващото консуматорско общество, туристическото предлагане значително превишава туристическото търсене. Това води до изостряне на конкуренцията на вътрешните и международните туристически пазари. Същевременно се отбелязва повишаване на търсенето на качеството на туристическото обслужване и предлаганите услуги. В световен мащаб тенденциите показват повишен интерес от страна на туристите към нови алтернативни туристически практики, различни от масово практикуваните морски и планински туризъм. Наблюдава се и промяна в същностните характеристики на предприемащите пътуванията. Появяват се нови или повишени изисквания от тяхна страна, свързани с качеството на обслужването, предлаганата информация, състоянието на туристическите обекти или ресурси. Отбелязва се и повишаване на интереса към различните културни паметници, както и към местния начин на живот, история, традиции и обичаи. Това води до промени в динамиката на туристическото предлагане и развитието на нови туристически практики.

В това отношение община Поморие притежава нужния капацитет да предостави на туристите възможност за опознаване културно-историческото наследство, използване ресурсите за балнеология и спа туризъм, както и други специализирани продукти, даващи възможност за целогодишна диверсификация на туристическия продукт. Много са предпоставките общината да се утвърди като целогодишна туристическа дестинация, привличаща туристи не само за развитие на популяризирания морски рекреационен туризъм. Проучванията на развитието на туристическия пазар, респективно дестинацията Поморие, показват, че през активните сезони масово практикувано е съчетание от типа „масов със специализиран туризъм”, а през неактивните – комбинация от няколко специализирани вида туризъм. Интерес представлява фактът, че с най-голям потенциал за развитие на целогодишен туризъм, е съчетанието на различни алтернативни видове туризъм. За целите на туристическия бизнес и на база съществуващите природни и антропогенни ресурси, община Поморие приоритетно развива културен туризъм в съчетание с кулинарен, планински и морски туризъм. Интерес представлява и дългогодишните традиции, които общината има в предлагането на СПА/ балнео туризъм, които в съчетание с морски туризъм я поставят на една от челните позиции за лечебен туризъм в страната. Не бива да се подценява и селския туризъм, който има огромен потенциал в региона, допълван от винен и еко туризъм.

Материали и методика

При разработване на настоящата статия са използвани методите на научния анализ на съществуващи концепции, стратегии и оперативни програми на община Поморие по разглежданата проблематика и научния синтез на авторови идеи. Изследвани са и са използвани както първични, така и вторични източници на информация. Приложен е набор от методи, сред които аналитичния, анкетния, както и организиране и систематизиране на данни в специализирани издания и интерпретиране на публикувани научни материали по тематиката, с цел да се изясни мястото на туризма, като фактор за общинско развитие. На база на съществуващите в природни и антропогени ресурси е направен опит да се покаже, че съществува солидна база за развитие на специализираните видове туризъм, като алтернатива за развитие на целогодишен туристически продукт на масовия туризъм в община Поморие.

Резултати и дискусия

Всеизвестно е значението на туризма като един от водещите икономически отрасли в икономиката на България. Развиването му е моноструктурно. Изследванията показват, че превес в реализацията на туристически практики има масовият туризъм с приблизително 70% от легловата база, разположена по българското Черноморие, в планинските курорти – около 10% и във вътрешността на страната – едва около 20%. При това силно изразена е и сезонната и териториалната концентрация. По-голямата част от чуждестранните туристи посещават България през летните месеци с цел морска рекреация. Същото се отнася и за вътрешните туристи, като в последното десетилетие се наблюдава повишен интерес и към други специализирани видове туризъм, (освен морския и планинския туризъм), тъй като те нямат ясно изразен сезонен характер. Очевидна е необходимостта от търсенето и предлагането на алтернативни видове туризъм в морските и планински общини. Голяма част от природните и антропогенни туристически ресурси се намират в райони, предлагащи добри условия за рекреация, като голяма част от тях са слабо урбанизирани или се намират в селски и планински райони. В тези райони без друга икономическа алтернатива, могат да се развиват познавателен, планински, селски, религиозен, културен, балнеолечебен и редица други специализирани видове туризъм. Развиването на алтернативни туристически практики е една от водещите цели на туристическата индустрия у нас, тъй като е очевидно, че сезонните морски и планински туризъм са недостъпни за развитието на страната като водеща туристическа дестинация.

Географското положение на Община Поморие е едно от ключовите и конкурентни предимства за развитие. Административно-териториалното деление на страната и отрежда място в област Бургас, част от Югоизточната България. Общата територия на общината е 413,3 кв.км., което е 5.3% от територията на областта. Граничи с общините Бургас, Несебър, Руен и Айтос. В административните граници на община Поморие са разположени 17 населени места, от които 14 села и 3 града. Град Поморие е административният и център, а другите два града, влизащи в състава и са градовете Каблешково и Ахелой. Те обаче изпълняват функциите на водещи градове, а на вторични обслужващи центрове. Трябва да се отбележи, че град Поморие играе ролята на вторичен опорен център за територията на област Бургас, с организиращи функции за околната територия¹. Националната концепция за пространствено развитие (2013-2025 г). поставя Поморие – град на ниво 4, като център, „изпълняващ обслужващи функции за повече от една община“². Освен това, според различни критерии, общината е

---

¹ Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.

<http://bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>

² Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.

<http://bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>

съотнесена в няколко групи общини: на селските общини, но също и в групата на градските общини в рамките на агломерационния ареал на Бургас³. Разгледана е също така в специфичните групи „черноморски общини” и „гранични общини”. Трябва да се отбележи, че съгласно базовите критериите на Брикенхауер, община Поморие е една от 20-те туристически общини в България, с реализирани над 100 000 нощувки, според статистическите данни, които имат потенциал за разнообразяване на традиционния морски туризъм с туристически пакети с други специализирани видове туризъм⁴. Именно поради тази причина е квалифицирана като „туристическа община“. На фиг.1 е показано географското ѝ разположение.

Фиг. 1. Географско положение на община Поморие

³ <https://www.eufunds.bg/archive2018/index.php/bg/programen-period-2014-2020/operativni-programi-2014-2020/operativna-programa-regioni-v-rastezh-2014-2020/item/631-operativna-programa-regioni-v-rastezh-2014-2020>

⁴ Проект: "Изготвяне на Концепция за туристическо райониране на България" Приложение 4 Анализ на актуални разработки и планови документи с отношение към териториалното развитие на туризма https://mi.government.bg/files/useruploads/files/turisticheska_politika/pril_4-koncepcia.pdf

Община Поморие има много добър туристически потенциал, който се базира на богато разнообразие от природни и антропогенни ресурси. Притежава едни от най-важните фактори за развитието на туризма - разнообразен релеф (морско крайбрежие, Стара планина, равнина, езера, чистата околна среда, минералните извори и лечебната кал – поморийска луга). На територията и са запазени и едни от най-добрите антропогенни ресурси за развитие на специализирани форми на туризъм – историческите запазени тракийска и други антични гробници и артефакти, разнообразни фолклорни обичаи и празници, обекти за религиозен туризъм и др. Потенциалът на района се изразява в развитие на традиционния морски рекреативен и спа-туризъм, но и възможността за развитие на нови видове туризъм на базата на природни дадености и народни традиции – селски, еко, опознавателен, винен и други. Не на последно място трябва да се отбележи и сравнително достъпната икономическа стойност на предлаганите продукти и услуги в туризма. Не можемо обаче да подминем и факт, че на международния туристически пазар Община Поморие е слабо или почти неразпознаваема, изключвайки страните от Русия, Украйна, Сърбия, Румъния, Полша и Македония. Именно това са и главните целеви пазари, от които идват голяма част от международните туристи.

Природните дадености и туристически обекти в района на община Поморие предоставят широки възможности за отдых и развлечение. Данните показват, че специализираните видове туризъм в лицето на културно-исторически, балнео, селски и планински туризъм отбелязват устойчиво нарастване и в никакъв случай не отбелязват спад. Туристическият поток и интересите на потребителите на туристически услуги са важна предпоставка за развитието на тези различни видове специализирани туристически практики в изследваната община, като алтернатива за развитие на целогодишен туризъм. От изследванията и анкетите, отразяващи нагласите сред туристите, става ясно, че нараства интересът към алтернативните видове туризъм. За развитието и утвърждаването им основна предпоставка са наличните туристически ресурси - природни и антропогенни за региона⁵. Оценката за допустимото натоварване, което може да поеме едно туристическо място може да бъде важен фактор при определяне политиката на развитието на туризма в разглежданата община. Факт е, че община Поморие има капацитет за развитие на целогодишен туристически продукт на база на съществуващата ресурсна обезпеченост, тъй като притежава и необходимата суперструктура за реализацията му.

Обектите и явленията на културата, етнографските особености, занаятчийските дейности и спецификата на земеделските производства, в частност винопроизводството, определят облика на населените места в община Поморие. Те са своеобразен функционален ориентир за целите на туристическите пътувания през всички сезони. Възприемането им от туристите, свързано с тяхното създаване, както и разкриването на смисловата и практическата им значимост, са непосредствена перспектива за мотивиране на туристическите пътувания.

Главният град в общината – град Поморие, е разположен върху едноименния тесен скалист полуостров, намиращ се на северозападния бряг на Бургаския залив. От юг, изток и североизток градът е заобиколен от морето, а от север – от Поморийското езеро. Именно през него минава един от главните маршрути на миграция на птиците от Европа към Африка – орнитоложкият коридор „Виа Понтика”, привличащ любителите на ориентоложкия туризъм. С цел опазване на редките и застрашени видове и местообитания, Поморийско езеро и прилежащите му територии са обявени за "Защитена местност“ по българското законодателство и е официално включено в европейската екологична мрежа „Натура 2000“, като защитена зона. Богатото разнообразие на птици нарежда Поморийско езеро на трето място сред останалите български влажни зони по Черноморието. Освен за ориентоложки

---

⁵ Патарчанов Пл. „Алтернативният туризъм в планинските селища на Западните Родопи“, сборник доклади Академично издателство при Център за евроинтеграция и култура на ВУАРР, Пловдив 2012

туризъм е подходящо за практикуване и на екологичен туризъм, поради изградени екопътеки в района му. На фиг. 2 е представена карта на гр. Поморие.

Фиг. 2. Карта на гр. Поморие

Освен това към защитените по НАТУРА 2000 територии в общината спадат „Блатно кокиче“-защитена местност, разположена край с. Горица; „Корията“-природна забележителност, разположена край с. Гълъбец .

Като водещ и успешно разработен се е морският туризъм. Богатото разнообразие от природни дадености за активен отдих и туризъм – благоприятен климат, море, естествени плажове, разнообразен ландшафт са предпоставка за сезонна концентрация на туристи. През летния сезон градът е изключително посещаван, като освен гореизброените ресурси, не могат да бъдат пренебрегнати добре изградената модерна суперструктура, и относително чиста морска вода. Град Поморие е един от малкото по нашето Черноморие, притежаващи син флаг за чистота. Голяма част от местното население е заето в сферата на туризма чрез хотелиерство, ресторантьорство и търговия,. Около 80% от приходите на местното население се формират от сектора, но основният проблем е, че те са със сезонен характер. Именно поради тази причина трябва да се работи в посока разработване на други специализирани видове туризъм, така че да се избегне сезонността.

Освен ресурса за масов туризъм, в града има и друг уникален лечебен природен ресурс, който се използва цялгодишно за балнеолечение-поморийската луга. Като вид специализиран ресурс, той е алтернатива за реализиране на целогодишен туристически продукт. Балнеоложкият туризъм се реализира благодарение на няколко места за нястаняване, които предлагат добри условия за отдих и лечение, без ясно изразен сезонен характер, за разлика от морския туризъм.

Безспорно е и богатото културно-историческо наследство на град Поморие. сред основните антропогенни ресурси, могат да бъдат отличени културни забележителности манастира "Свети Георги" -мъжки православен манастир, известен с лековитото си аязмо и използващ се и за целите на религиозния туризъм, архитектурен резерват „Стари поморийски къщи“ - строени през 19 век, с характерни за "черноморската градска къща" черти; църква "Преображение Господне"(1763 –1765 г.). Особен интерес предствлява за целите на културно-историческия туризъм Тракийска куполна гробница, комбинация от типична тракийска куполна гробница и римски мавзолей. Историческият музей –съхранява и експонира историята на града от създаването му до наши дни. Интересен за туристически посещения е и музеят на солта. Това е единственият в България и на Балканския полуостров специализиран

музей за историята и технологията на производството на сол чрез слънчево изпарение на морска вода. Солниците към музея произвеждат сол по същия начин, както в древността. Посетителите могат да се запознаят с всички технологични операции за добив и производство на сол.

Запазването и популяризирането на автентични ритуали и културни традиции в туристическия продукт, имат за цел с превръщането както на град Поморие, така и на цялата община, в примамлива дестинация за културен отдих и туризъм. На голям туристически интерес се радват фестивали като: национални поетични празници “Яворови дни”, празници на виното “Море от вино“, Международен фолклорен фестивал на балканските народи, кулинарен фестивал „Пъстра трапеза” в който са хоказани едновременно кулинария, фолклор, творчество и занаяти и др. Засиленият интерес към културното наследство ще подпомогне предлагането на тематични културни турове и възможност за развитие на нови алтернативни практики.

Все по-засилващият се стремеж на градския тип жител към здравословен начин на живот, отношението към заобикалящата среда и природосъобразен начин на живот, стимулира интереса към селския и екотуризма. автентичността и красотата на селата са главна и най-привлекателна причина, която води туристите към тях. Сред най-отличителните черти на региона е запазеният селски бит и колоритност. При практикуването на селски туризъм, туристите имат възможността да се включат в ежедневието и бита на домакинствата. Положителен за развитието на туризма е фактът, че голяма част от малките населени места в общината са запазили автентичните български традиции. Тенденцията за реализиране на кратки почивки, за сметка на дълги ваканции, улеснява развитието на специализирани туристически продукти.

Виненият туризъм може също да се разгледа като специализиран вид, който да бъде допълващ към масовия. Община Поморие е една от водещите и с дългогодишни традиции при винопроизводството. То се идентифицира с опознаване процеса на правене на вино, дегустация, консумация и покупка на вино. При винения туризъм туристите често имат възможността да посетят винарните, да се включат по време на събиране на гроздето или в самото производството на вино. Някои от винарните, като например най-старата винарска изба във винарския комплекс "Виа Понтика", предлагат и други услуги с цел постигане на устойчивост на туристопотока, като хотелски и етнографски комплекси и др. В района „Поморийски залив и Източна Стара планина“ са позиционирани няколко винарски изби със собствени лозови масиви, които имат напълно завършен технологичен цикъл за производство на бели и червени вина, както и ракия от винена дестилация. както и целия процес по беритба, обработка и дегустация на готовия продукт.

Всяко едно от четиринадестте села в община Поморие има богат потенциал за разработване на разнообразни туристически практики със съществуващите природни и антропогенни ресурси - следи от тракийско селище, останки от крепости и основи на сгради от римския период, стари православни църкви, останки от средновековни манастири, етнографски комплекс, минерални извори и др.

От направения до момента анализ може да се обобщи, че има възможности за развитие на морски, селски, балнеолечебен, рекреативен и културен, като е наличен потенциал за развитие на конгресен, спа и уелнес, познавателен, еко и орнитоложки, яхт, фото и хоби туризъм, спортен и подводен риболов, както в град Поморие, така и в цялата община. Туризмът е структуроопределящ отрасъл на община Поморие, но с потенциални възможности за комплексен и уникален туристически продукт. Открояват се няколко нови тенденции. Едната е промяната на профила на туристите.

Туристите в Община Поморие ползват изключително функционална и модернизирана настанителна база - самостоятелни стаи и апартаменти за гости, апартаментни хотелски комплекси -4* и 5*, както и различни категории хотели. Общият брой на категоризирани легла в Община Поморие е над 10 000, като реализираните нощувки за 2018 са над 234 000. Основен

проблем е сезонната заетост на легловата база в местата за настаняване. Анализирайки броя на туристите и реализираните от тях нощувки затвърждават съществуващата политика да се предлага се приоритетно масов туризъм със стремеж за предоставяне на същите услуги на все повече хора. Няма официално посочена информация относно нарастване на реализацията на броя на специализирани туристически форми, въпреки отчетеното повишено търсенето на нови алтернативни туристически практики за целогодишен туризъм. Създаване на допълнителна заетост и разширяване на обхвата на районите в общината (особено във вътрешността ѝ), занимаващи се с туризъм, е солидна предпоставка за диверсификация на икономическата дейност. Моментното състояние на туризма в община Поморие показва концентрация на туристи по черноморското крайбрежие най-вече в градовете Поморие и Ахелой и същевременно неусвоен туристически ресурс във вътрешността и. А всъщност там са реалните възможности, на база на съществуващите антропогенни ресурси, за развитие на алтернативни видове туризъм без да се отчита сезонност да привлече туристи, за да се разнобрази икономическата база и да създаде нова заетост на местното население.

Развитието на община Поморие е свързано с рационално използване на природните и културни туристически ресурси, както и с развитието на модерна туристическа инфраструктура. Това са едни от главните компоненти, които предопределят целогодишно използване на създадената материално-техническа база в гр. Поморие и гр. Ахелой, удължаването на летния курортен сезон, както и усвояването на териториите за целите на туризма във вътрешността на общината – с. Александрово, с. Медово, с. Бата, с. Просеник, с. Горица, с. Гълъбец, с. Козичено, гр. Каблешково.

Заключение и препоръки

В световен мащаб се наблюдава тенденция алтернативните (специализирани) видове туризъм да заемат водещо място след масовия рекреационен морски туризъм. Поради тази причина трябва да се изследват и утвърждават възможностите за развитието им в общини като Поморие, като своеобразна алтернатива в съвременния период на промени в туристическите очаквания и реализация на други туристически практики в България. Необходимо е да се оптимизира икономическата дейност в периферните за общината малки населени места, за които алтернативата е развитието на селски и екологичен туризъм, културно-исторически, винен и фестивален туризъм. За това е необходимо:

- да се приложат принципите за консервационното природоползване и ландшафтната екология в контекста на диверсификацията на селските райони;
- да се запази идентичността и уникалността на утвърдените вече дестинации за културно-исторически туризъм, вкл. и разработването на нови такива за специализирани туристически практики в община Поморие, които не са включени в специализацията на съответния район;
- желателно е разработването на инструментариум за стимулиране сътрудничеството между отделните населени места в общината, с цел изграждане цялостния облик на туризма и подпомагане развитието на малките населени места.

Туризмът ще продължи да бъде структуроопределящ и основна икономическа дейност в община Поморие. С оглед на силната конкуренция от съседните туристически пазари, е необходимо реално и задълбочено планиране на нови специализирани туристически продукти, които до отговорят на съвременното потребителско търсене и избягване на евентуален срив на предлагания продукт за морски туризъм. Създаване на комплексен туристически продукт в община Поморие за български и чуждестранни туристи, увеличаване на броя им и техния престой, при удължен летен туристически сезон и целогодишен за останалите видове туризъм е постижима цел за развитието на туризма в общината. Необходимо е подобряване на позициите на Община Поморие на целевите пазари чрез диверсификация на предлагания продукт чрез специализиран туризъм и привличане на нови потребителски сегменти.

Литература

1. Патарчанов Пл. „Алтернативният туризъм в планинските селища на Западните Родопи“, сборник доклади Академично издателство при Център за евроинтеграция и култура на ВУАРР, Пловдив 2012.
2. Христов Л. , География на туризма, Бл,2010.
3. Христов Л., Отговорности към съвременния културен туризъм, Списание за наука „Ново знание“ бр.II, 2013.
4. Христов Л., „ Културният и екологичен туризъм – алтернатива на селските райони в България“, Сборник статии от Международна конференция „Диверсификация на селските райони“ , 2007 г.
5. Христов, Л., Тимарева С., Културна-историческото наследство–алтернатива за развитие на културен туризъм в селските райони на Пловдивска област , научно списание „Инфраструктура и комуникации“ УНСС, София, кн.10 – 10. 2015 г.
6. Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.
<http://bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>
7. <https://www.eufunds.bg/archive2018/index.php/bg/programen-period-20142020/operativni-programi-2014-2020/operativna-programa-regioni-v-rastezh-2014-2020/item/631-operativna-programa-regioni-v-rastezh-2014-2020> - Проект: "Изготвяне на Концепция за туристическо райониране на България”Приложение 4Анализ на актуални разработки и планови документи с отношение към териториалното развитие на туризма https://mi.government.bg/files/useruploads/files/turisticheska_politika/pril_4-koncepcia.pdf